

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii
na lata 2025 – 2026
Kocmyrzów Luborzyca**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
Rozdział I Podstawa prawna	4
Rozdział II Charakterystyka uzależnień	6
2.1. Alkohol	6
2.2. Narkotyki	6
2.3. Przemoc	8
2.4. Przemoc rówieśnicza	9
2.5. Uzależnienia behawioralne	10
Rozdział III Badania lokalnych zagrożeń społecznych	15
3.1. Dorośli mieszkańcy Gminy Kocmyrzów-Luborzyca	15
3.2. Sprzedawcy napojów alkoholowych	16
3.3. Dzieci i młodzież szkolna	17
Rozdział IV Adresaci Programu	20
Rozdział V Realizatorzy Programu	21
Rozdział VI Cele oraz realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025 – 2026	21
Rozdział VII Zasady wynagradzania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	34
Rozdział VIII Sposób realizacji Programu	35

WSTĘP

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2026 zwany dalej Programem stanowi kontynuację działań z obszaru profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy domowej realizowanych corocznie i skierowanych do różnych grup odbiorców w Gminie Kocmyrzów Luborzyca.

W Programie uwzględniono zadania wynikające z Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 – cel operacyjny 2 pn. „Profilaktyka uzależnień”.

Elementem Programu są również działania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym polegające na upowszechnianiu wiedzy dotyczącej powyższej problematyki. Założenia Programu są zgodne z wytycznymi zawartymi w „Rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w 2024 roku” wydanymi przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. Program będzie realizowany od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2026 r. Większość planowanych zadań określonych w Programie ma charakter coroczny i długofalowy.

Rozdział I

Podstawa prawna

Zgodnie art. 1 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

W myśl art. 2 ust. 1 ww. Ustawy, zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu;
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną;
- 3) ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju;
- 4) ograniczanie dostępności alkoholu;
- 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- 6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- 7) przeciwdziałanie przemocy domowej;
- 8) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Na podstawie art. 4¹ ust. 1., do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

Bezpośrednią podstawę prawną dla sporządzenia i realizacji niniejszego Programu stanowi art. 4¹ ust. 2 w następującym brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2022 r.¹:

2. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym

---

¹ Na podstawie przepisów Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2021 poz. 2469).

Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Gminny program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, o których mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W celu realizacji gminnego programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać pełnomocnika.

Ponadto zgodnie z art. 10 ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1939) również przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy. Jak stanowi art. 10 ust. 2a, w gminnym programie uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących. W ramach gminnego programu w szkołach i placówkach systemu oświaty są realizowane w szczególności działania o potwierdzonej skuteczności lub oparte na naukowych podstawach prowadzone w zakresie działalności, o której mowa w ust. 2a. Ustawy.

Oprócz obu ww. ustaw, niniejszy Program został sporządzony i będzie realizowany z uwzględnieniem stosownych przepisów:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
- rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii,
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 - 2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642), celem operacyjny 2: Profilaktyka uzależnień.

Rozdział II

Charakterystyka uzależnień

2.1. Alkohol

Każdy rodzaj alkoholu – niezależnie od tego, czy jest to piwo, wino, wódka, cydr, nalewka czy kolorowe drinki – wpływa na funkcjonowanie organizmu człowieka. Wspólnym składnikiem wszystkich tych napojów jest alkohol etylowy (etanol), substancja chemiczna z grupy hydroksylowej (-OH), która działa toksycznie i psychoaktywnie. Jego spożycie w nadmiarze może prowadzić do wielu niekorzystnych skutków, w tym uzależnienia. Początkowo alkohol wywołuje stan pobudzenia i chwilową poprawę nastroju, co bywa mylone z relaksem. Jednak wraz ze wzrostem spożycia jego działanie staje się coraz bardziej szkodliwe – zaburza logiczne myślenie, percepcję rzeczywistości, kontrolę motoryczną i koordynację.

Na dłuższą metę alkohol negatywnie wpływa na zdrowie psychiczne, mogąc prowadzić do obniżenia nastroju, lęków i pogorszenia ogólnego samopoczucia, co szczególnie zagraża osobom zmagającym się z problemami psychicznymi.

Wątroba odgrywa kluczową rolę w procesie usuwania alkoholu z organizmu. Dzięki enzymowi dehydrogenazie alkoholowej, alkohol jest przekształcany w aldehyd octowy, a następnie w octan, który ulega dalszemu rozkładowi do dwutlenku węgla i wody. W metabolizmie alkoholu uczestniczy również oksydaza cytochromowa, której aktywność może wzrosnąć przy regularnym spożywaniu alkoholu. Około 90–98% alkoholu jest przetwarzane w wątrobie, a jedynie niewielka część (2–10%) wydalana w formie niezmienionej przez mocz, skórę i oddech.

Aldehyd octowy, powstający w wyniku metabolizmu alkoholu, jest silnie toksyczny i może uszkadzać ważne narządy, takie jak serce, mózg i trzustka, prowadząc do rozwoju chorób związanych z nadużywaniem alkoholu. Jest on także głównym czynnikiem wywołującym objawy kaca, takie jak ból głowy, nudności, pragnienie czy światłowstręt. Przeciętnie organizm ludzki rozkłada alkohol w tempie 0,1–0,15 promila na godzinę, co oznacza, że na pełne wyeliminowanie trzech półlitrowych piw potrzeba około 8 godzin. Nie można przyspieszyć tego procesu, niezależnie od zastosowanych metod, takich jak picie kawy czy wysiłek fizyczny. Tempo metabolizmu alkoholu zależy od wielu czynników, w tym wieku, masy ciała, nawodnienia, tempa spożycia oraz stanu zdrowia wątroby².

2.2. Narkotyki

Substancje psychoaktywne w Polsce są podzielone na trzy główne grupy w zależności od ich działania na organizm. Pierwszą grupę tworzą alkohol, opiaty oraz leki uspokajające i nasenne, które

---

² <https://kampanianazdrowie.pl/co-to-jest-alkohol-i-jak-dziala/>

wykazują działanie relaksujące, uspokajające i nasenne. Druga grupa obejmuje kanabinoły i substancje halucynogenne, które wprowadzają w stan euforii, mogą powodować halucynacje i urojenia. Trzecia kategoria to kokaina, nikotyna i inne substancje stymulujące, które działają pobudzająco i mogą poprawiać nastrój.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, substancje nielegalne są dodatkowo klasyfikowane jako psychotropowe, środki odurzające, środki zastępcze oraz nowe substancje psychoaktywne. Podział ten ma kluczowe znaczenie prawne, ale także uwzględnia różnorodny wpływ tych substancji na ośrodkowy układ nerwowy (OUN). Od 1992 roku w klasyfikacji ICD-10 wymienia się zaburzenia wynikające z używania takich substancji jak alkohol, opiaty, kanabinoły, leki uspokajające, kokaina, inne stymulanty, substancje halucynogenne, tytoń i lotne rozpuszczalniki. Klasyfikacja ta opiera się na ich dostępności, wpływie na zdrowie oraz problemach społecznych, jakie powodują³.

Narkotyki mają szerokie spektrum wpływu na zdrowie człowieka, zarówno fizyczne, jak i psychiczne. Działają na ośrodkowy układ nerwowy (OUN), zmieniając sposób funkcjonowania mózgu. Mogą wywoływać stany euforii, halucynacje, pobudzenie lub uspokojenie, ale także prowadzą do zaburzeń percepcji, emocji, pamięci i zdolności poznawczych.

Fizyczne skutki stosowania narkotyków:

- 1. Układ nerwowy:** Zmiany w funkcjonowaniu mózgu, ryzyko uzależnienia, problemy z pamięcią i koncentracją, a w dłuższym okresie uszkodzenie neuronów.
- 2. Układ sercowo-naczyniowy:** Możliwe są zaburzenia rytmu serca, nadciśnienie, zawały serca czy niewydolność krążeniowa.
- 3. Układ oddechowy:** Narkotyki takie jak opioidy mogą powodować depresję oddechową, co stanowi bezpośrednio zagrożenie życia.
- 4. Układ trawienny:** Nudności, wymioty, utrata apetytu, a także długotrwałe uszkodzenia narządów, takich jak wątroba i nerki.
- 5. Układ odpornościowy:** Osłabienie odporności, co zwiększa podatność na infekcje.

Psychiczne skutki stosowania narkotyków:

- 1. Zaburzenia psychiczne:** Depresja, lęki, psychozy, urojenia i halucynacje.
- 2. Zaburzenia nastroju:** Wahania nastroju, stany euforii przeplatane apatią.
- 3. Uzależnienie:** Zmiany w strukturze mózgu prowadzące do uzależnienia fizycznego i psychicznego, co utrudnia przerwanie zażywania.

Długotrwałe stosowanie narkotyków często prowadzi do wyniszczenia organizmu, degradacji relacji społecznych i zawodowych oraz wzrostu ryzyka śmierci wskutek przedawkowania, chorób

---

³ <https://stopuzaleznieniom.pl/narkotyki/fakty-o-narkotykach/czym-sa-narkotyki/>

współistniejących lub wypadków. Skutki mogą różnić się w zależności od rodzaju substancji, dawki, częstotliwości stosowania i indywidualnych predyspozycji zdrowotnych.

2.3. Przemoc

Z nadużywaniem alkoholu oraz zażywaniem narkotyków może ściśle współwystępować zjawisko przemocy. W literaturze występuje wiele definicji przemocy. Pojęcie to najczęściej zastępowane jest terminami takimi jak brutalność, okrucieństwo, agresja. Niezależnie od formy, w jakiej występuje, stanowi pogwałcenie podstawowych praw człowieka.

Od dnia 22 czerwca 2023 r. w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, obowiązuje nowa i rozbudowana w stosunku do poprzedniej definicji przemocy domowej, przez którą rozumie się: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną;
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę;
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej;
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej” (art. 2 ust. 1 pkt 1).

W celu określenia, czy dane zachowanie lub zaniechanie jest przemocą, należy zbadać, czy spełnia następujące 4 warunki:

- jest intencjonalne;
- jedna osoba posiada wyraźną przewagę nad drugą;
- doszło do naruszenia praw i dóbr osobistych drugiej osoby;
- osoba, wobec której stosowana jest przemoc doświadcza cierpienia, ponosi szkody fizyczne i psychiczne⁴.

Wyróżnia się następujące formy przemocy:

- Przemoc fizyczna to działanie mające na celu naruszenie integralności ciała drugiej osoby. Może przyjmować formę uderzeń, kopnięć, szarpania czy innych działań prowadzących do bólu, uszkodzeń ciała, pogorszenia zdrowia, a w skrajnych przypadkach nawet utraty życia. Jest to

---

⁴ Tamże.

bezpośrednia forma agresji skierowana przeciwko fizycznemu bezpieczeństwu osoby doznającej przemocy.

- Przemoc psychiczna obejmuje zachowania mające na celu poniżenie, wywołanie lęku lub obniżenie poczucia własnej wartości osoby doznającej przemocy. Takie działania, jak obrażanie, groźby, manipulacje emocjonalne czy kontrola, mogą prowadzić do długotrwałych konsekwencji, w tym poważnych zaburzeń psychicznych.
- Przemoc seksualna polega na wymuszaniu niechcianych zachowań seksualnych, takich jak stosunek płciowy, nieakceptowane pieszczoty, praktyki seksualne czy zmuszanie do prostytucji. Często łączy się z krytyką seksualności osoby doznającej takiej przemocy i naruszeniem jej intymności.
- Przemoc ekonomiczna to działania zmierzające do finansowego uzależnienia drugiej osoby. Może obejmować kontrolowanie dostępu do pieniędzy, zmuszanie do zadłużania się, czy podejmowanie decyzji finansowych bez zgody partnera, co prowadzi do ograniczenia niezależności osoby doznającej przemocy.
- Zaniedbanie dotyczy sytuacji, w których podstawowe potrzeby fizyczne i emocjonalne, takie jak jedzenie, opieka medyczna, bezpieczeństwo czy wsparcie emocjonalne, są systematycznie ignorowane. Najczęściej dotyczy dzieci, które są zależne od opiekunów.
- Cyberprzemoc to forma agresji wykorzystująca technologie cyfrowe, takie jak telefony, komputery czy Internet. Przybiera formę nękania, upokarzania, publikowania szkodliwych treści lub innych działań mających na celu skrzywdzenie osoby doznającej przemocy w przestrzeni wirtualnej. Zjawisko to, określane także jako cyberbullying, może mieć poważne konsekwencje dla zdrowia psychicznego.

2.4. Przemoc rówieśnicza

Przemoc rówieśnicza to szczególna forma przemocy, występująca głównie w środowisku szkolnym, gdzie agresorem i osobą doznającą przemocy są osoby w podobnym wieku. Jest to działanie celowe, powtarzalne i mające na celu wyrządzenie krzywdy psychicznej, fizycznej lub społecznej drugiej osobie. Zjawisko to obejmuje szerokie spektrum działań, od agresji fizycznej, takiej jak bicie i kopanie, po przemoc werbalną, np. przezywanie, złośliwe komentarze czy rozpowszechnianie oszczerczych informacji. Wraz z rozwojem technologii do przemocy rówieśniczej dołączyła także **cyberprzemoc**, obejmująca takie działania jak publikowanie obraźliwych materiałów czy nękanie online.

Przemoc rówieśnicza przybiera różne formy, takie jak: wykluczanie z grupy, zmuszanie do wykonywania upokarzających czynności, niszczenie lub zabieranie mienia, a także działania na tle seksualnym, jak niepożądane komentarze lub gesty. Wpływa destrukcyjnie na osobę doznającą

przemocy, powodując obniżenie samooceny, pogorszenie stanu zdrowia psychicznego i fizycznego oraz utrudnienie nawiązywania relacji społecznych.

Często dzieci nie ujawniają swoich trudności dorosłym, obawiając się zemsty, wstydu czy lekceważenia ich problemów. W związku z tym kluczowe jest zwracanie uwagi na pewne sygnały ostrzegawcze, takie jak nagłe pogorszenie wyników w nauce, zmiany nastroju, brak chęci do chodzenia do szkoły, wycofanie się z aktywności społecznych, a także niewyjaśnione obrażenia czy zaginięcie rzeczy osobistych⁵.

Nauczyciele i rodzice odgrywają kluczową rolę w przeciwdziałaniu przemocy rówieśniczej. W środowisku szkolnym warto obserwować, czy dziecko jest wykluczane z aktywności klasowych, spędza przerwy samotnie, czy unika kontaktów z rówieśnikami. Wspólne działania, takie jak edukacja na temat przemocy, wsparcie psychologiczne i budowanie atmosfery akceptacji, mogą znacząco zmniejszyć skalę tego problemu i pomóc dzieciom radzić sobie z jego skutkami⁶.

2.5. Uzależnienia behawioralne

Uzależnienia behawioralne, czyli uzależnienia od czynności, polegają na niemożności zaprzestania wykonywania określonych działań mimo negatywnego wpływu na zdrowie, relacje społeczne i życie codzienne. Wśród nich wyróżnia się uzależnienia od hazardu, Internetu, zakupów czy pracy. Chociaż różnią się formą, wszystkie charakteryzują się kompulsywnym powtarzaniem określonych zachowań, które początkowo przynoszą ulgę lub przyjemność, ale z czasem prowadzą do destrukcyjnych konsekwencji.

Rodzaje uzależnień behawioralnych	
Hazard	Hazard obejmuje gry, w których ryzykuje się pieniądze lub dobra materialne w celu osiągnięcia zysku. Osoby uzależnione od hazardu mogą doświadczać silnej potrzeby grania, problemów z kontrolą swojego zachowania i zaniedbywania innych aktywności. W dobie Internetu problematyczne staje się również zjawisko e-hazardu , czyli grania online, które jest łatwiej dostępne i bardziej anonimowe ⁷ .
Uzależnienie od Internetu	Uzależnienie od Internetu, nazywane także sieciorolizmem, wiąże się z nadmiernym korzystaniem z sieci, co prowadzi do zaniedbywania obowiązków i relacji społecznych. Kimberly Young

⁵ Joanna Włodarczyk, *Przemoc rówieśnicza. Wyniki Ogólnopolskiej diagnozy problemu przemocy wobec dzieci*, w: *Dziecko Krzywdzone*, nr 3/2013, s.63-67.

⁶ Joanna Węgrzynowska, *Dzieci doświadczające przemocy rówieśniczej* Stowarzyszenie „Bliżej Dziecka”, w: *Dziecko Krzywdzone. Teoria, badania, praktyka* Vol. 15 Nr 1 (2016), s. 13-14.

⁷ <https://www.uzaleznieniabehawioralne.pl/hazard/co-to-jest-hazard/>

	wyróżniła różne formy tego uzależnienia, takie jak socjomania internetowa (uzależnienie od kontaktów społecznych online), uzależnienie od gier, erotomania internetowa, czy infoholizm, czyli kompulsywne poszukiwanie informacji.
Socjomania internetowa	to uzależnienie od relacji społecznych prowadzonych wyłącznie w przestrzeni wirtualnej. Osoby dotknięte tym problemem często unikają bezpośrednich kontaktów międzyludzkich, mają trudności z budowaniem i utrzymywaniem relacji w rzeczywistości. Skutkiem tego uzależnienia może być stopniowe zanikanie więzi z bliskimi, takimi jak rodzina czy przyjaciele oraz izolacja od świata realnego.
Uzależnienie od gier komputerowych	dotyka głównie dzieci i młodych dorosłych, zwłaszcza mężczyzn. Gry z elementami przemocy mogą szczególnie negatywnie wpływać na psychikę, prowadząc do agresywnych zachowań wobec otoczenia. Uzależnieni gracze często rezygnują z życia w rzeczywistości na rzecz wirtualnego świata pełnego fantazji, co może skutkować wycofaniem społecznym i zaniechaniem obowiązków codziennych.
Uzależnienie od komputera	polega na kompulsywnym korzystaniu z urządzenia, niezależnie od tego, czy jest ono podłączone do Internetu. Tego rodzaju uzależnienie może obejmować różne czynności, np. gry offline, które w nadmiarze mogą ograniczać inne aktywności życiowe.
Erotomania internetowa	to uzależnienie od treści pornograficznych i aktywności seksualnych online. Osoby dotknięte tym problemem spędzają wiele godzin na poszukiwaniu treści erotycznych, angażując się w cyberseks lub inne formy aktywności seksualnej w sieci. Skrajna forma tego uzależnienia może prowadzić do problemów finansowych, zaniechania obowiązków oraz izolacji społecznej.
Infoholizm	czyli nadmiarowe gromadzenie informacji, objawia się obsesyjną potrzebą przeglądania stron internetowych, uczestniczenia w dyskusjach online oraz poszukiwania nowinek, często bez konkretnego celu. Osoby uzależnione mogą poświęcać na to dużą

	<p>część swojego czasu, co prowadzi do przeciążenia psychicznego i zaniedbania innych aspektów życia⁸.</p>
Zakupoholizm	<p>Zakupoholizm to niekontrolowane dokonywanie zakupów, które ma na celu poprawę samopoczucia lub radzenie sobie ze stresem. Osoby uzależnione często ukrywają swoje zakupy, popadają w długi i doświadczają konfliktów z bliskimi z powodu swoich wydatków. „Oniomania jest medycznym terminem używanym do opisanie problemu kompulsywnych zakupów. Oniomania jest zazwyczaj związana z niską samoocena, stanami lękowymi, depresją, samotnością czy gniewem.”⁹</p>
Pracoholizm	<p>Uzależnienie od pracy objawia się obsesyjnym dążeniem do perfekcjonizmu i niemożnością oderwania się od myślenia o obowiązkach zawodowych. Pracoholicy często zaniedbują swoje zdrowie, relacje rodzinne i życie poza pracą, używając nadmiernego zaangażowania w pracę jako mechanizmu unikania trudnych emocji¹⁰.</p>
Zaburzenia odżywiania	<p>Zaburzenia odżywiania to grupa zaburzeń psychicznych, które charakteryzują się nieprawidłowymi nawykami żywieniowymi oraz obsesją na punkcie masy ciała, sylwetki czy określonych produktów. Prowadzą one do negatywnych skutków zdrowotnych, zarówno fizycznych, jak i psychicznych.</p>
Anorexia nervosa – jadłowstręt psychiczny	<p>„to zaburzenie jedzenia, które charakteryzuje celowa utrata masy ciała wywołana świadomie i podtrzymywana przez pacjenta”¹¹. Częściej spotykana u dziewczyn, lecz zdarza się, że występuje również u chłopców. Anoreksja charakteryzuje się w szczególności: ograniczeniem spożywanego jedzenia, drastyczną dietą, intensywnymi ćwiczeniami fizycznymi, dążeniem do skrajnej szczupłości.</p>

⁸ <https://stronazdrowia.pl/uzaleznienie-od-internetu-sieciolizm-objawy-rodzaje-i-skutki-sprawdz-jak-leczyc-uzaleznienie-od-komputera/ar/c14-13645143>

⁹ <https://www.uzaleznieniabehawioralne.pl/zakupoholizm/daniela-intili-o-zakupoholizmie/>

¹⁰ <https://www.uzaleznieniabehawioralne.pl/pracoholizm/pasja-pracy-obsesja-kompulsja-czy-uzaleznienie/>

¹¹ B. Szurowska, „Anoreksja w rodzinie”, Wyd. Difin SA, Warszawa 2011, s. 29.

„Bulimia nervosa, czyli żarłoczność psychiczna	„Bulimia nervosa, czyli żarłoczność psychiczna charakteryzuje się występowaniem niekontrolowanych napadów objadania się oraz zachowań mających służyć uniknięciu wzrostu masy ciała takich wymioty, przeczyszczanie się czy głodówki. ¹² ”
Kompulsywne objadanie się	Charakteryzuje się jedzeniem dużych ilości jedzenia w krótkim czasie, bez uczucia głodu, co prowadzi do nadwagi lub otyłości.
Zespół jedzenia nocnego	– tzw. zespół NES. Osoby, które cierpią na to zaburzenie odczuwają ogromną ochotę na jedzenie w późnych godzinach wieczornych. Są w stanie wtedy zjeść więcej pokarmu niż przez cały dzień. Nie mają apetytu na śniadanie, jedzą nieregularnie. Sposób jedzenia jest szybki, zachłanny. ¹³
Ortoreksja	„w skrócie oznacza on obsesję na punkcie zdrowego żywienia, objawiającą się wiarą, iż zdrowa, bardzo rygorystyczna dieta chroni przed chorobami nękającymi współczesne społeczeństwa” ¹⁴ . Ortorektycy zwracają szczególną uwagę na produkty spożywcze, eliminują te, które według nich szkodzą ich zdrowiu. Początkowo rezygnując z tłuszczów, słodczy skupiają uwagę na produktach ekologicznych. Rozkład dnia osoby dotkniętej ortoreksją jest podporządkowany zdrowemu stylowi życia.
Bigoreksja	to obsesja na punkcie swojego ciała. Bigorektycy chcą wyglądać atrakcyjnie. Może się to wiązać z rygorystycznymi ćwiczeniami fizycznymi i dietą, a także z zażywaniem sterydów, aby zwiększyć w jak najszybszym tempie masę mięśniową. Według raportu „w 2005 r., w reprezentatywnej grupie uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych, przyjmowało te środki kiedykolwiek w życiu 7,6%, a w ostatnich miesiącach 4,5%” ¹⁵ .
Wilczy apetyt na słodczy	tzw. „czekoladomania”, głód cukrów. „Polega ono na uzależnieniu się organizmu od serotoniny, wydzielanej przez mózg w chwilach

¹² C. Żechowski, „Zaburzenia odżywiania się problem współczesnej młodzieży”, s. 3, www.ore.edu.pl

¹³ J. Wycisk, B. Ziółkowska, „Młodzież przeciwko sobie”, Difin SA, Warszawa 2010, s. 83.

¹⁴ <http://www.narkotyki.pl/zaburzenia-odzywianiadieta/ortoreksja/>

¹⁵ J. Sierosławski, „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2005 roku”, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2005, w: „Edukacja zdrowotna”, B. Woynarowska Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2007, s. 283.

	szczęścia i przyjemności: osobom chorym dostarcza jej właśnie jedzenie słodczy” ¹⁶ .
Anarchia żywieniowa	jest zwana chaosem jedzeniowym. Charakteryzuje się spożywaniem posiłków nieregularnie, nieprzewidywalnie, chaotycznie. J. Wycisk, B. Ziółkowska zwracają uwagę na to, że w szybkim tempie życia ciężko jest jeść regularnie, czy też mieć na przygotowanie posiłku. Czasem praca zmusza człowieka do tego, aby spożywać posiłki tylko wtedy, kiedy jest się głodnym i jest na to chwila wolnego czasu ¹⁷ .
Ustne wydalanie	„Ustne wydalanie (Chewing and Spitting, CHSP) to zaburzenie odżywiania, które można zdefiniować jako pobieranie, gryzienie, żucie, a następnie wypluwanie (bez uprzedniego połykania) dużych ilości pokarmu” ¹⁸ .
Otyłość	„jest spowodowana nadmiarem tkanki tłuszczowej w organizmie. Ponad 90% dzieci i młodzieży otyłej ma otyłość prostą (bez współistniejących innych zaburzeń), która jest skutkiem zachwiania równowagi między energią dostarczaną a wydatkowaną przez organizm” ¹⁹ .

Każda z tych form uzależnień behawioralnych wymaga indywidualnego podejścia terapeutycznego, które uwzględnia przyczyny kompulsywnych zachowań i ich wpływ na życie danej osoby.

¹⁶ I. Niewiadomska, A. Kulik, A. Hajduk, „Jedzenie”, Wyd. Gaudium, Lublin, 2005, w: „Młodzież przeciwko sobie”, J. Wycisk, B. Ziółkowska Difin SA, Warszawa 2010, s. 86.

¹⁷ J. Wycisk, B. Ziółkowska, „Młodzież przeciwko sobie”, Difin SA, Warszawa 2010, s. 87.

¹⁸ J. Wycisk, B. Ziółkowska, „Młodzież przeciwko sobie”, Difin SA, Warszawa 2010, s. 87.

¹⁹ B. Woynarowska, „Edukacja zdrowotna”, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2007, s. 281.

Rozdział III

Badania lokalnych zagrożeń społecznych

Analiza lokalnych zagrożeń społecznych jest istotnym narzędziem w procesie planowania działań społecznych oraz podejmowania decyzji na poziomie lokalnym. Dzięki niej samorządy i inne instytucje są w stanie skutecznie alokować swoje zasoby oraz skoncentrować wysiłki na obszarach, gdzie są one najbardziej potrzebne, co przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców. Diagnoza ta nie tylko identyfikuje bieżące problemy, ale także pozwala przewidzieć potencjalne zagrożenia, co jest kluczowe dla efektywnego projektowania i wdrażania programów interwencyjnych.

W obliczu współczesnych wyzwań społecznych, takich jak nadużywanie alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnienia behawioralne oraz negatywne postawy wobec tych zjawisk, konieczne jest przeprowadzenie szczegółowej analizy oraz zastosowanie interdyscyplinarnego podejścia. Dlatego celem takiego dokumentu jest przedstawienie wyników badań ankietowych, które miały miejsce w 2023 roku. Badania te uwzględniają różnorodne aspekty lokalnych zagrożeń, mających wpływ na bezpieczeństwo i zdrowie społeczności.

Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych zostały zebrane w ramach anonimowych ankiet przeprowadzonych w Gminie Kocmyrzów-Luborzyca, obejmujących trzy grupy reprezentujące różne środowiska lokalne:

- Dorośli mieszkańcy
- Dzieci i młodzież szkolna
- Sprzedawcy napojów alkoholowych

3.1. Dorośli mieszkańcy Gminy Kocmyrzów-Luborzyca

Badania obejmowały 100 mieszkańców Gminy Kocmyrzów-Luborzyca (średnia wieku: 42 lata), którzy ukończyli osiemnasty rok życia. Metoda zastosowana w badaniu to PAPI (ang. Paper & Pen Personal Interview) – metoda zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, bezpośredni indywidualny wywiad kwestionariuszowy. Respondenci byli informowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie.

- W opinii mieszkańców Gminy Kocmyrzów-Luborzyca najistotniejszymi problemami społecznymi są: uzależnienie od alkoholu i papierosów (po 88%), a także uzależnienia behawioralne oraz bezrobocie (po 66%).
- Z kolei w kwestii zjawisk uzależnień bardzo powszechnymi w ich środowisku są: nikotynizm (94%), alkoholizm (84%) oraz sieciologizm (72%).

- 22% mieszkańców Gminy Kocmyrzów-Luborzyca deklaruje, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy domowej, a 28% nie jest pewna, ale podejrzewa, że może do tego dochodzić.
- Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu mieszkańcy Gminy Kocmyrzów-Luborzyca odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o średnim stopniu ryzyka – badani stosunkowo często spożywają alkohol, wypijając przy tym małe ilości alkoholu (1-2 porcje: 56% oraz 3-6 porcje: łącznie 22%).
- 72% badanych uważa, że w najbliższej okolicy znajdują się odpowiednia liczba punktów, gdzie można nabyć alkohol.
- 50% respondentów uważa osoby pijące alkohol za zagrażające bezpieczeństwu w lokalnym środowisku.
- Palenie wyrobów tytoniowych wśród dorosłych mieszkańców Gminy Kocmyrzów-Luborzyca nie jest rozpowszechnionym nałogiem – łącznie 83% badanych deklaruje, że nie pali wyrobów tytoniowych.
- 22% badanych respondentów deklaruje, że zna i ma w swoim środowisku przynajmniej jedną osobę przyjmującą substancje odurzające tj. narkotyki i dopalacze.
- Problem uzależnienia od gier hazardowych na terenie Gminy Kocmyrzów-Luborzyca jest niezauważalny – 100% respondentów przyznaje, że nie ma doświadczenia z grami hazardowymi.
- Jak wynika z przeprowadzonych badań 89% mieszkańców dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Świadczyć to może o wysokim poziomie wiedzy mieszkańców na temat tego, jak istotne jest ograniczanie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych. Badani wskazali na potrzebę prowadzenia warsztatów profilaktycznych dla uczniów oraz organizację wsparcia psychologicznego dla rodzin (po 31%) oraz organizację otwartych konsultacji z terapeutą uzależnień (19%).

3.2. Sprzedawcy napojów alkoholowych

Badanie zostało przeprowadzone wśród sprzedawców napojów alkoholowych w punktach sprzedaży na terenie Gminy Kocmyrzów-Luborzyca, a wzięło w nim udział 15 osób. Wszyscy z respondentów to pracownicy punktów sprzedaży alkoholu. Średnia wieku przebadanych sprzedawców wyniosła 38 lat.

- Rozkład deklaracji sprzedaży alkoholu pozwala sądzić, iż sprzedawcy odpowiedzialnie podchodzą do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. W przypadku wątpliwości, co do wieku osoby kupującej alkohol – 100% sprzedawców zawsze sprawdza dowód potwierdzający pełnoletność klienta.

- 13% z badanych uważa, że osoby pijące alkohol zagrażają bezpieczeństwu w lokalnym środowisku.
- Respondenci wskazują, że przypadki próby kupna alkoholu przez osobę poniżej 18go roku życia zdarzają się najczęściej kilka razy w roku (40%).
- 100% badanych deklaruje, że nigdy nie sprzedało alkoholu osobie budzącej wątpliwości osobie niepełnoletniej.
- 33% badanych stwierdza, że sytuacje spożywania alkoholu w obrębie sklepu zdarza się najczęściej kilka razy w roku, a 67% deklaruje, że nie ma miejsca.
- Sprzedawcy charakteryzują się wysoką świadomością konsekwencji picia alkoholu – 100% badanych nie zgadza się na to, aby kobiety w ciąży piły alkohol, również 100% nie zgadza się na prowadzenie pojazdów mechanicznych po spożyciu oraz wszyscy badani uważają, że alkohol nie pomaga w trudnych sytuacjach życiowych.

3.3. Dzieci i młodzież szkolna

Badanie w **Szkołach Podstawowych Gminy Kocmyrzów-Luborzyca** przeprowadzono metodą **CAWI** (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej.

- Uczniowie Szkół Podstawowych w Gminie Kocmyrzów-Luborzyca deklarują bardzo dobre lub dobre relacje z opiekunami: SP 4-6: łącznie 97%; SP 7-8: łącznie 88%.
- uczniowie mają w większości bardzo dobre i dobre relacje z nauczycielami: SP 4-6: łącznie 81%; SP 7-8: łącznie 66%.
- uczniowie z Gminy Kocmyrzów-Luborzyca relacje z rówieśnikami oceniają w większości bardzo dobrze lub dobrze - SP 4-6: łącznie 86%; SP 7-8: łącznie 88%.
- 19% uczniów klas 4-6 oraz 26% uczniów klas 7-8 przyznało, że ich rówieśnicy piją alkohol.
- Następnie badanych zapytano o to, w jakich miejscach ich koledzy/koleżanki spożywają alkohol. Uczniowie wskazywali najczęściej podczas spędzania czasu na świeżym powietrzu (SP 4-6: 21% SP 7-8: 53%) oraz na imprezach/dyskotekach (SP 4-6: 36%; SP 7-8: 42%).
- Jeżeli chodzi o przyczyny z jakich młodzi ludzie sięgają po alkohol, respondenci wskazywali najczęściej na chęć zaimponowania innym (SP 4-6: 47%, SP 7-8: 49%), oraz, co niepokojące, aby zapomnieć o kłopotach (SP 4-6: 11%, SP 7-8: 16%).
- Inicjację alkoholową ma za sobą 8% uczniów klas SP 4-6 oraz 14% uczniów SP 7-8. Co więcej, uczniowie zadeklarowali, że spożywają alkohol co najmniej raz w tygodniu, raz w miesiącu oraz rzadziej niż raz w miesiącu.

- Uczniowie szkół podstawowych Gminy Kocmyrzów-Luborzyca deklarujący spożywanie alkoholu najczęściej sięgają po piwo, wódkę czy szampana.
- Wśród powodów z jakich sięgają po alkohol uczniowie, wskazywali na różnorodne przyczyny: na to, że piją alkohol z ciekawości, dla lepszej zabawy a także, dlatego aby zapomnieć o problemach i w celu złagodzenia stresu.
- Większa część (SP 4-6: 59%; SP 7-8: 61%) ankietowanych uczniów ma świadomość spożywania alkoholu i stwierdza, iż każdy może uzależnić się od alkoholu. Jednakże, nie można bagatelizować faktu, iż część uczniów zgodziła się ze stwierdzeniem, iż piwo nie jest alkoholem (SP 4-6: 5%; SP 7-8: 10%)
- 23% uczniów SP 4-6 oraz 19% uczniów SP 7-8 – odpowiedziało, iż zna takie miejsca w swojej okolicy, gdzie osoba niepełnoletnia może bez problemu kupić alkohol.
- uczniowie często nie wiedzą, czy ich rówieśnicy palą papierosy SP 4-6: 33%, SP 7-8: 39%. Jednakże, 28% młodszych i 54% starszych uczniów wskazało, że osoby w ich wieku palą papierosy. Pozostałe 29% uczniów klas 4-6 oraz 7% uczniów klas 7-8 odpowiedziało, że ich rówieśnicy nie palą wyrobów tytoniowych.
- Inicjację nikotynową ma za sobą 11% uczniów klas SP 4-6 oraz 15% uczniów klas 7-8, z czego odpowiednio 10% i 11% badanych deklaruje, że spróbowali palenia tylko raz.
- najczęściej wskazywanymi powodami palenia papierosów przez uczniów, którzy mają za sobą inicjację nikotynową była namowa znajomych (SP 4-6: 25%; SP 7-8: 9%) oraz chęć spróbowania czegoś nowego (SP 7-8: 28%).
- 7% uczniów klas 4-6 oraz 15% uczniów klas 7-8 wskazuje, że ich rówieśnicy mają kontakt z narkotykami albo z dopalaczami. Jednocześnie, nie pojawiły się deklaracje uczniów Gminy Kocmyrzów-Luborzyca w których przyznaliby, że przyjmowali substancje psychoaktywnych takie jak narkotyki i dopalacze.
- uczniowie w większości wskazywali, że nie wiedzą czy zdobycie narkotyków lub dopalaczy byłoby łatwe/trudne (SP 4-6: 79%; SP 7-8: 83%). Jednakże, 4% młodszych oraz 8% starszych uczniów twierdzi, że byłoby to łatwe, a 17% uczniów klas 4-6 oraz 9% uczniów klas 7-8 zaznaczyło, że byłoby to trudne.
- Kolejno, zapytano uczniów, czy znają w swojej miejscowości miejsca, w których można kupić narkotyki lub dopalacze. Większość badanych nie posiada takiej wiedzy (SP 4-6: 82%, SP 7-8: 91%).
- 19% uczniów klas SP 4-6 oraz 11% SP 7-8 jest zdania, że napoje energetyczne są zdrowe. Co więcej, 33% uczniów z młodszej oraz 42% starszej grupy deklaruje, że pije napoje energetyczne.

- Uczniowie deklarujący spożywanie napojów energetycznych, najczęściej wskazywali, że piją je raz w miesiącu (SP 4-6: 71%; SP 7-8: 53%). Pojawiały się również odpowiedzi uczniów mówiące o przyjmowaniu tych napojów raz w tygodniu (SP 4-6: 17%; SP 7-8: 26%).
- Uczniowie szkół podstawowych Gminy Kocmyrzów-Luborzyca najczęściej spędzają przed komputerem do 4 godzin dziennie (łącznie: SP 4-6: 44%; SP 7-8: 43%).
- W przypadku korzystania ze smartfonu uczniowie deklarują najczęściej czas do 3 godzin dziennie (łącznie SP 4-6: 64%; SP 7-8: 52%). Niepokojące są deklaracje 22% młodszych oraz 21% starszych uczniów mówiące o korzystaniu ze smartfonu powyżej 5 godzin dziennie.
- 16% uczniów klas 4-6 oraz 32% uczniów klas 7-8 mówiące, że nie grają w gry komputerowe. Natomiast, warto zwrócić uwagę, że najwięcej czasu na gry komputerowe poświęcają uczniowie młodych klas.
- Jeżeli chodzi o powody korzystania z telefonu uczniowie wskazywali kolejno na: SP 4-6: słuchanie muzyki (44%), oglądanie tzw. memów (21%) oraz przeglądanie różnych stron w Internecie (9%); SP 7-8: przeglądanie różnych stron internetowych i słuchanie muzyki (po 21%) oraz serfowanie po portalach społecznościowych i czatach (17%).
- Łącznie 71% uczniów klas 4-6 oraz 78% uczniów klas 7-8 deklaruje, że brak dostępu do Internetu nie miałby dla nich znaczenia lub też wpływ ten byłby niewielki. Aczkolwiek, spora część uczniów przyznaje, że odczułaby brak dostępu do Internetu (SP 4-6 – 13%; SP 7-8 – 15%). Jednocześnie, 18% uczniów klas 4-6 oraz 7% klas 7-8 stwierdziło, że korzystanie z Internetu jest dla nich na tyle istotne, że trudno byłoby im bez niego wytrzymać.
- Uczniowie z Gminy Kocmyrzów-Luborzyca w sporej większości (SP 4-6: 74%, SP 7-8: 84%) nie mają doświadczenia z internetowymi grami na pieniądze. Jednakże, 26% młodszych oraz 16% starszych uczniów miało do czynienia z taką formą hazardu.
- Stosunkowo niewielka część uczniów deklaruje, że nie jest osobą doznającą przemocy ze strony innych uczniów (35% 4-6 SP; 54% 7-8 SP).
- młodszy uczniowie częściej doświadczają w szkole przemocy fizycznej a uczniowie starsi przemocy psychicznej.
- 11% uczniów SP 4-6 oraz 21% uczniów klas SP 7-8 doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez uczniów „hejtowaniem”.
- Uczniowie dość często otrzymywali wiadomości z obelgami (SP 4-6 – 5%; SP 7-8 – 17%) oraz często została udostępniana ich prywatna korespondencja (SP 4-6 – 5%; SP 7-8 – 17%).
- Dzieci i młodzież spędzają najwięcej czasu w domu i w szkole – w związku z tym oba te środowiska powinny charakteryzować się harmonią i spokojem, które umożliwią prawidłowy rozwój młodego dorosłego. Uczniowie zostali zapytani czy doświadczają przemocy domowej.

Uzyskane wyniki wskazują, że przemoc domowa jest obecna w domach uczniów Gminy Kocmyrzów-Luborzyca (SP 4-6: 21%; SP 7-8: 11%).

- Jak wynika z przeprowadzonych badań – uczniowie Szkół Gminy Kocmyrzów-Luborzyca wskazują, iż w ich środowisku domowym dochodzi do agresji słownej (SP 4-6: 37%; SP 7-8: 35%).
- Jak wskazały badania, spora część uczniów nie radzi sobie ze stresem oraz trudnymi emocjami i wówczas niekontrolowanie sięga po jedzenie (tzw. zjawisko zajadania stresu).
- W pytaniu czy uczniowie mają pasję 82% SP 4-6 oraz 89% SP 7-8 udzieliło odpowiedzi twierdzącej. Uczniowie w tym pytaniu wskazywali na aktywności: m.in. piłkę nożną, czytanie, gotowanie, pływanie, jazda na rowerze czy hulajnodze, zajęcia związane z komputerem oraz aktywności artystyczne typu śpiew i rysowanie.
- Uczniowie uważają również, że w okolicy jest wiele atrakcyjnych propozycji spędzania wolnego czasu, jednak zaznaczają, iż mogłoby pojawić się więcej obiektów sportowych (SP 4-6 – 18%; SP 7-8 – 17%) oraz miejsc dla dzieci i młodzieży (SP 4-6: 13%; SP 7-8 – 29%).
- Uczniowie najczęściej wolnego czasu spędzają z rodziną (SP 4-6: 48%) lub ze znajomymi z klasy (SP 7-8: 45%). Co więcej, zauważalny odsetek uczniów woli ten czas spędzić samotnie (SP 4-6: 7%; SP 7-8: 13%).

Rozdział IV

Adresaci Programu

Działania zaplanowane do realizacji w ramach Programu adresowane są do mieszkańców Gminy, których mogą dotyczyć szeroko rozumiane problemy wynikające z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych (narkotyków), w tym nowych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, a także do osób fizycznych i prawnych zaangażowanych w realizację zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Rozdział V

Realizatorzy Programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Kocmyrzów-Luborzyca na lata 2025-2026 będzie realizowany przez:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- placówki oświatowe,
- Centrum Kultury i Promocji,
- Komisariat Policji w Słomnikach,
- Ochotnicze Straże Pożarne,
- Kluby Sportowe,
- Stowarzyszenia,
- Sąd Rejonowy dla Krakowa Nowej Huty,
- Prokuratura Rejonowa,
- Szpital Specjalistyczny im. dr. J. Babińskiego w Krakowie,
- Stowarzyszenia działające na terenie tut. Gminy,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- ZOL Czarny,
- Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie.

Rozdział VI

Cele oraz realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025 – 2026

Najważniejszym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kocmyrzów Luborzyca na lata 2025 – 2026 dla Gminy Kocmyrzów Luborzyca zapewnienie wszechstronnej pomocy, edukacji oraz monitorowania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom poprzez rozwój dostępu do terapii, wspieranie rodzin, działania profilaktyczne, skuteczną współpracę instytucji oraz ograniczanie negatywnych skutków społecznych.

Poniżej przedstawiono cele szczegółowe oraz kierunki działań niniejszego Programu:

1. Poszerzenie dostępu do terapii i wsparcia dla osób uzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniem

Kierunki działań

- **Współpraca z placówkami służby zdrowia w zakresie leczenia osób uzależnionych i współuzależnionych:**
Inicjowanie i rozwijanie partnerstwa z lokalnymi ośrodkami zdrowia i innymi specjalistycznymi placówkami. Regularne konsultacje i wymiana informacji dotyczących dostępnych form leczenia. Tworzenie systemu wsparcia, który umożliwi szybkie kierowanie osób potrzebujących na odpowiednie terapie oraz monitorowanie postępów leczenia.
- **Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą domową:**
Zapewnienie profesjonalnych porad i wsparcia dla osób zmagających się z problemami uzależnień, przemocy domowej lub innymi trudnościami życiowymi. Oferowanie porad psychologicznych, jak i informowanie o możliwościach wsparcia prawnego, socjalnego oraz medycznego.
- **Kierowanie do sądu wniosków o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu:**
Przygotowywanie i składanie wniosków w oparciu o zgromadzone dowody i opinie specjalistów. Współpraca z sądami w celu zapewnienia skuteczności procedur, które zmierzają do podjęcia terapii przez osoby uzależnione. Podejmowanie działań mających na celu wspieranie takich osób w procesie leczenia.
- **Udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej osobom po zakończeniu terapii odwykowej oraz ich rodzinom:**
Organizacja programów wsparcia dla osób wracających do normalnego życia po zakończeniu leczenia. Tworzenie sieci kontaktów z ruchami samopomocowymi i organizowanie spotkań umożliwiających wymianę doświadczeń. Dodatkowo, oferowanie pomocy rodzinom osób po terapii, aby wspólnie budowali zdrowe środowisko domowe.
- **Dostarczanie informacji o możliwości podjęcia profesjonalnej terapii:**
Tworzenie bazy danych z aktualnymi kontaktami do ośrodków leczenia,

	<p>terapeutów i grup wsparcia. Rozpowszechnianie ulotek, plakatów i materiałów online zawierających szczegółowe informacje o dostępnych usługach terapeutycznych. Organizowanie spotkań informacyjnych oraz warsztatów zwiększających świadomość wśród mieszkańców.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Prowadzenie rozmów motywacyjno-interwencyjnych: Organizowanie spotkań z osobami uzależnionymi i ich bliskimi w celu motywowania do podjęcia leczenia. Rozmowy te powinny być prowadzone przez specjalistów w sposób profesjonalny, zapewniający wsparcie emocjonalne oraz przedstawiający korzyści płynące z terapii. ● Kierowanie na terapię osób uzależnionych i współuzależnionych: Zapewnienie szybkiego i efektywnego procesu skierowania na odpowiednią terapię, uwzględniając indywidualne potrzeby pacjentów. Współpraca z terapeutami w celu monitorowania efektów leczenia. ● Podejmowanie interwencji w sytuacjach kryzysowych: Szybka reakcja na zgłoszenia dotyczące uzależnień lub przemocy w rodzinie, w tym współpraca z Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej i innymi instytucjami. Organizowanie pomocy psychologicznej i prawnej dla osób dotkniętych problemami. ● Kierowanie spraw do odpowiednich instytucji: Zapewnienie właściwego przepływu informacji pomiędzy instytucjami zajmującymi się pomocą osobom uzależnionym i ich rodzinom. Przekazywanie spraw wymagających specjalistycznego wsparcia do placówek zdrowotnych, sądów, Policji czy organizacji pozarządowych. ● Rozpowszechnianie informacji o możliwościach korzystania z pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej: Prowadzenie kampanii informacyjnych w lokalnych mediach, na stronach internetowych gminy i w szkołach. Dystrybucja broszur i plakatów w miejscach publicznych, takich jak urzędy, ośrodki zdrowia czy biblioteki, aby dotrzeć do jak największej liczby osób. Organizowanie dni otwartych w placówkach oferujących pomoc terapeutyczną.
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> ● liczba przeprowadzonych konsultacji, ● liczba osób korzystająca z konsultacji, ● liczba wydanych orzeczeń w sprawie uzależnień,

	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wniosków skierowanych do sądu, • liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjnych, • liczba przeprowadzonych rozmów interwencyjno-motywacyjnych, • liczba osób korzystająca z rozmów interwencyjno-motywacyjnych.
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Szpital Specjalistyczny im. dr. J. Babińskiego w Krakowie Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie ZOL Czarny Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
Termin realizacji	2025 – 2026

2. Wsparcie rodzin dotkniętych uzależnieniami i przeciwdziałanie przemocy

Kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja działań przeciwdziałających przemocy domowej w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”: Kompleksowe wdrażanie procedury, obejmujące identyfikację przypadków przemocy, udzielanie wsparcia osobom doznającym przemocy oraz monitorowanie sytuacji rodzinnej. Prowadzenie spotkań z rodzinami objętymi procedurą oraz koordynacja działań interdyscyplinarnego zespołu specjalistów w celu zapewnienia skutecznej ochrony i pomocy osobom pokrzywdzonym. • Motywowanie osób uzależnionych i ich rodzin do skorzystania z psychoterapii: Organizowanie indywidualnych konsultacji i warsztatów grupowych, które mają na celu zwiększenie świadomości o korzyściach płynących z terapii. • Współpraca z Policją w zakresie skutecznej interwencji w przypadkach przemocy domowej i umieszczenia osób uzależnionych w izbie wytrzeźwień: Regularne spotkania z przedstawicielami Policji w celu omawiania przypadków przemocy, analizowania dotychczasowych działań i planowania przyszłych interwencji. Wspólne szkolenia i warsztaty dla służb, mające na celu podniesienie kompetencji w pracy z osobami dotkniętymi przemocą. Porozumienie z Miejskim Centrum Profilaktyki
------------------	--

Uzależnień w kooperacji z Policją celem umieszczania osób nietrzeźwych w izbie wytrzeźwień.

- **Wdrażanie procedur zobowiązujących do podjęcia leczenia odwykowego:**

Monitorowanie przypadków wymagających zastosowania przepisów prawnych dotyczących leczenia odwykowego, w tym przygotowanie dokumentacji i współpraca z sądami. Organizacja działań motywujących osoby uzależnione do dobrowolnego rozpoczęcia terapii przed wdrożeniem procedur sądowych.

- **Tworzenie i finansowanie atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży:**

Organizacja różnorodnych zajęć pozalekcyjnych, takich jak koła zainteresowań, warsztaty artystyczne, sportowe czy rajdy.

Wprowadzanie programów edukacyjnych z elementami profilaktyki uzależnień oraz promujących wartości takie jak współpraca, odpowiedzialność i zdrowy styl życia.

- **Dofinansowanie wyjazdów dzieci na letnie i zimowe obozy wypoczynkowe:**

Pokrywanie kosztów wyjazdów dzieci z rodzin zagrożonych uzależnieniami lub przemocą. Oferowanie aktywnych form wypoczynku, które łączą relaks z nauką umiejętności społecznych i budowaniem poczucia własnej wartości.

- **Promowanie zdrowego stylu życia poprzez organizację lokalnych imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych:**

Wspieranie wydarzeń, które integrują społeczność lokalną i jednocześnie propagują wartości takie jak aktywność fizyczna, trzeźwość oraz rozwój osobisty. Organizacja konkursów, festynów rodzinnych oraz imprez bezalkoholowych.

- **Zapewnienie działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:**

Prowadzenie systematycznych spotkań komisji, analizowanie sytuacji w gminie oraz podejmowanie decyzji dotyczących wsparcia osób uzależnionych i ich rodzin. Współpraca z instytucjami pomocowymi oraz planowanie działań profilaktycznych.

	<ul style="list-style-type: none"> ● Finansowanie działalności TUS: Zapewnienie odpowiednich środków na wynagrodzenia kadry, zakup materiałów dydaktycznych, organizację zajęć oraz utrzymanie infrastruktury świetlic. Dbanie o różnorodność oferty edukacyjnej i rozrywkowej dla dzieci i młodzieży. ● Prowadzenie programów korekcyjno-terapeutycznych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową: Organizowanie zajęć indywidualnych i grupowych, które mają na celu zmianę destrukcyjnych zachowań osób stosujących przemoc oraz pomoc w budowaniu zdrowych relacji rodzinnych. Współpraca z terapeutami i psychologami w celu monitorowania efektów prowadzonych działań.
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> ● liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”, ● liczba przeprowadzonych rozmów motywacyjnych, ● liczba przeprowadzonych programów korekcyjno-terapeutycznych, ● liczba osób korzystająca z programów korekcyjno-terapeutycznych, ● liczba zorganizowanych wycieczek letnich oraz zimowych dla dzieci i młodzieży, ● liczba dzieci i młodzieży uczestnicząca w zorganizowanych wycieczkach, ● liczba zorganizowanych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży szkolnej
Realizatorzy	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Komisariat Policji w Słomnikach Sąd Rejonowy dla Krakowa Nowej Huty Prokuratura Rejonowa Miejskie Centrum profilaktyki Uzależnień Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Stowarzyszenia działające na terenie tut. Gminy</p>
Termin realizacji	2025– 2026

3. Edukacja i profilaktyka uzależnień chemicznych, behawioralnych oraz przemocy

Kierunki działań

- **Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych:** Inicjowanie i realizowanie działań polegających na dostarczaniu wartościowych materiałów edukacyjnych i informacyjnych, skierowanych do różnych grup społecznych, takich jak młodzież, sprzedawcy, nauczyciele, policjanci, rodzice oraz pracownicy pomocy społecznej. Materiały te mają na celu podnoszenie świadomości na temat uzależnień, przemocy i zdrowego stylu życia, a także edukowanie o dostępnych formach wsparcia.
- **Organizowanie i wspieranie programów profilaktycznych oraz warsztatów:** Wdrażanie kompleksowych działań edukacyjnych w placówkach oświatowych, obejmujących realizację programów profilaktycznych oraz warsztatów skierowanych do dzieci i młodzieży. Ich celem jest rozwijanie umiejętności społecznych, promowanie zdrowych nawyków, a także uświadamianie o zagrożeniach związanych z przemocą i uzależnieniami, w tym na podstawie wyników badań wśród uczniów można zaproponować następujące obszary tematyczne do warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży:
  - **Budowanie zdrowych relacji rówieśniczych i rodzinnych** (Edukacja na temat komunikacji, empatii i rozwiązywania konfliktów, organizowanie warsztatów promujących wzmocnienie więzi w rodzinie i grupie rówieśniczej).
  - **Profilaktyka uzależnień od alkoholu i papierosów** (Informowanie o skutkach zdrowotnych i społecznych inicjacji alkoholowej i nikotynowej, nauka asertywności w sytuacjach presji rówieśniczej).
  - **Radzenie sobie ze stresem i trudnymi emocjami** (Zajęcia uczące technik relaksacyjnych i zdrowych sposobów zarządzania emocjami, a także rozpoznawanie mechanizmów „zajadania stresu” i ich przeciwdziałanie).
  - **Bezpieczeństwo w Internecie i cyberprzemoc** (Edukacja o zasadach ochrony prywatności i zachowania bezpieczeństwa w sieci, zapobieganie i reagowanie na zjawiska cyberprzemocy, takie jak „hejtowanie”).
  - **Zrównoważone korzystanie z technologii cyfrowych** (Warsztaty promujące równowagę między czasem spędzonym online a

aktywnością offline oraz omówienie skutków nadmiernego korzystania ze smartfonów i gier komputerowych).

- **Zdrowy styl życia i aktywne formy spędzania czasu wolnego** (Promocja sportu, rekreacji i aktywności artystycznych jako alternatywy dla biernego spędzania czasu oraz zachęcanie do rozwijania pasji i zainteresowań).
- **Przeciwdziałanie przemocy fizycznej, psychicznej i domowej** (Uświadamianie uczniów na temat form przemocy i jej konsekwencji oraz nauka rozpoznawania i zgłaszania przypadków przemocy oraz dostępnych form wsparcia).
- **Problemy zdrowia psychicznego wśród młodzieży** (Szkolenia z zakresu rozpoznawania wczesnych objawów depresji, lęków czy wypalenia u dzieci i młodzieży, skierowane do nauczycieli i rodziców).
- **Problemy związane z napojami energetycznymi** (Warsztaty w szkołach dotyczące wpływu nadmiernego spożywania napojów energetycznych na zdrowie, w tym na układ krążenia, sen i zdolności poznawcze).
- **Identyfikacja i przeciwdziałanie przemocy:** Podejmowanie działań mających na celu wczesne rozpoznawanie zjawisk przemocy oraz skuteczne zapobieganie ich eskalacji. Współpraca z instytucjami oraz społecznością lokalną w celu stworzenia systemu szybkiego reagowania i wsparcia dla osób dotkniętych przemocą.
- **Szkolenia i spotkania dla rodziców:** Organizowanie regularnych spotkań, warsztatów oraz szkoleń dedykowanych rodzicom, mających na celu podniesienie ich świadomości w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy. Podczas tych spotkań rodzice otrzymują praktyczne porady oraz narzędzia do wspierania swoich dzieci w zdrowym rozwoju emocjonalnym i społecznym, w tym zwrócenie uwagi na:
  - **Problemy zdrowia psychicznego wśród młodzieży** (Szkolenia z zakresu rozpoznawania wczesnych objawów depresji, lęków czy wypalenia u dzieci i młodzieży, skierowane do nauczycieli i rodziców).

	<ul style="list-style-type: none"> ● Promocja zdrowia i organizacja imprez bezalkoholowych: Realizacja wydarzeń kulturalnych, sportowych i rozrywkowych, które promują zdrowy styl życia bez alkoholu. Wśród nich znajdują się festyny rodzinne, imprezy sportowe czy konkursy, które angażują społeczność lokalną w aktywne i bezpieczne formy spędzania czasu. ● Rozwijanie umiejętności zarządzania wolnym czasem: Tworzenie programów edukacyjnych i warsztatów, które pomagają dzieciom, młodzieży i dorosłym w rozwijaniu umiejętności skutecznego gospodarowania czasem wolnym. Działania te są szczególnie ukierunkowane na redukcję ryzyka uzależnień poprzez oferowanie zdrowych alternatyw. ● Wspieranie sportu i aktywnych form wypoczynku: Finansowanie oraz organizowanie zajęć sportowych i innych aktywności, które promują zdrowy styl życia wśród dzieci i młodzieży. Inicjatywy te mają na celu zachęcenie młodych ludzi do aktywności fizycznej i odciążenie ich od zachowań ryzykownych. ● Szkolenia i konferencje dla specjalistów: Zapewnienie odpowiedniego wsparcia szkoleniowego dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) oraz innych osób pracujących w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy. Szkolenia te umożliwiają podnoszenie kwalifikacji i skuteczniejsze realizowanie działań profilaktycznych. ● Udział w kampaniach ogólnopolskich i regionalnych: Aktywne włączanie się w kampanie edukacyjne, które mają na celu zwiększenie świadomości społecznej na temat zagrożeń wynikających z uzależnień oraz przemocy w rodzinie. Kampanie te obejmują zarówno działania informacyjne, jak i edukacyjne, skierowane do szerokiego grona odbiorców, w tym dzieci, młodzieży i dorosłych
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> ● liczba zorganizowanych warsztatów, programów profilaktycznych, ● liczba dzieci i młodzieży biorąca udział w warsztatach, programach profilaktycznych, ● liczba rozpowszechnionych informacji dot. przemocy w rodzinie oraz uzależnień,

	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych kampanii społecznych. • liczba zorganizowanych działań dla społeczności lokalnej, • liczba przeprowadzonych szkoleń dla rodziców, • liczba rodziców, którzy wzięli udział w szkoleniach, • liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych.
Realizatorzy	Placówki oświatowe Centrum Kultury i Promocji Stowarzyszenia działające na terenie tut. Gminy Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie
Termin realizacji	2025 – 2026

4. Współpraca z organizacjami i instytucjami wspierającymi walkę z uzależnieniami

Kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinacja działań z instytucjami i organizacjami wspierającymi rozwój dzieci i młodzieży: Podejmowanie współpracy z instytucjami edukacyjnymi, sportowymi, kulturalnymi i innymi podmiotami, aby organizować ciekawe i angażujące formy spędzania wolnego czasu. Celem jest stworzenie atrakcyjnej alternatywy dla nałogów, poprzez rozwijanie pasji, zainteresowań i umiejętności społecznych dzieci i młodzieży w środowisku wolnym od szkodliwych wpływów. • Partnerstwo z organizacjami pozarządowymi i wspólnotami religijnymi: Budowanie trwałych relacji z organizacjami pozarządowymi realizującymi działania profilaktyczne i edukacyjne związane z uzależnieniami. Współpraca z Kościołem oraz innymi wspólnotami religijnymi w zakresie udzielania wsparcia osobom uzależnionym oraz ich rodzinom, co obejmuje m.in. pomoc duchową, psychologiczną i społeczną, a także organizację spotkań terapeutycznych czy grup wsparcia. • Tworzenie przestrzeni dialogu i wymiany doświadczeń lokalnych podmiotów: Organizowanie regularnych spotkań, konferencji oraz warsztatów, które sprzyjają zacieśnianiu współpracy między instytucjami, organizacjami pozarządowymi, szkołami, placówkami kultury i innymi interesariuszami. Wydarzenia te mają na celu
------------------	--

	wypracowanie wspólnych strategii przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, edukację w zakresie skutecznych metod pracy profilaktycznej oraz wymianę doświadczeń i dobrych praktyk w tym obszarze.
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> • liczba organizacji współpracujących przy realizacji niniejszego Programu, • liczba oraz rodzaj zorganizowanych działań.
Realizatorzy	<p>Stowarzyszenia działające na terenie tut. Gminy</p> <p>Placówki oświatowe</p> <p>Ochotnicze Straże Pożarne</p> <p>Kluby Sportowe</p> <p>Komisariat Policji w Słomnikach</p> <p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna</p>
Termin realizacji	2025 – 2026

5. Ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i kontrola sprzedaży

Kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzenie kampanii informacyjnej na temat konsekwencji prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu oraz podejmowanie działań mających na celu zmianę przekonań i postaw uczestników ruchu drogowego poprzez wzmacnianie postawy braku tolerancji dla spożywania alkoholu wśród osób kierujących pojazdami. • Organizowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych: Prowadzenie regularnych warsztatów i szkoleń skierowanych do właścicieli oraz pracowników punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Zapoznanie pracowników punktów sprzedaży napojów alkoholowych z procedurą skutecznej odmowy, wzmacnianie umiejętności asertywności oraz ukazanie sposobów wspomagających współpracę sprzedawców z Policją oraz z organem kontrolnym takim jak GKRPA. • Przeprowadzanie kontroli oraz działań interwencyjnych: Monitorowanie działalności punktów sprzedaży alkoholu pod kątem przestrzegania obowiązujących regulacji, takich jak zakaz sprzedaży alkoholu nieletnim czy godziny funkcjonowania. Działania te mają
------------------	--

	<p>również na celu identyfikowanie i eliminowanie potencjalnych naruszeń poprzez przeprowadzanie inspekcji, zarówno w formie planowanych kontroli, jak i w odpowiedzi na zgłoszenia społeczne.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Reagowanie na naruszenia przepisów prawa: W przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów, podejmowanie odpowiednich interwencji, w tym przygotowywanie i składanie wniosków do organów ścigania o wszczęcie postępowania dowodowego, z dbałością o rzetelne dokumentowanie zaistniałych naruszeń. ● Sporządzanie aktów oskarżenia i współpraca z wymiarem sprawiedliwości: Przygotowywanie formalnych dokumentów, takich jak akty oskarżenia, w przypadku poważniejszych naruszeń prawa. Obejmuje to kompleksowe gromadzenie dowodów oraz zapewnienie skutecznej reprezentacji interesów gminy w postępowaniach sądowych. ● Reprezentowanie gminy jako oskarżyciel publiczny: Występowanie w imieniu gminy podczas procesów sądowych, w których dochodzi do naruszenia przepisów dotyczących sprzedaży alkoholu, w celu ochrony interesów społeczności lokalnej i skutecznego egzekwowania przepisów prawa. Taka reprezentacja obejmuje zarówno fazę dowodową, jak i prezentację stanowiska gminy podczas rozpraw.
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> ● liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych, ● liczba przeprowadzonych interwencji, ● liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży, ● liczba przeprowadzonych szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych, ● liczba sprzedawców napojów alkoholowych, biorąca udział w szkoleniach.
Realizatorzy	<p>Komisariat Policji w Słomnikach Sąd Rejonowy dla Krakowa Nowej Huty Prokuratura Rejonowy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p>
Termin realizacji	2025 – 2026

6. Badanie i monitorowanie problemów społecznych związanych z uzależnieniami i przemocą

Kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> ● Systematyczne diagnozowanie skali problemów uzależnień i przemocy wśród mieszkańców gminy: Regularne przeprowadzanie badań i analiz społecznych, które pozwalają na identyfikację bieżących i potencjalnych problemów związanych z uzależnieniami chemicznymi, behawioralnymi oraz przemocą. Badania mogą obejmować ankiety wśród mieszkańców, wywiady z przedstawicielami instytucji lokalnych oraz analizę dostępnych danych statystycznych. Istotne jest również uwzględnienie specyficznych grup społecznych, takich jak młodzież, osoby starsze czy rodziny w trudnej sytuacji. ● Rozwijanie współpracy z lokalnymi instytucjami w zakresie zbierania i analizy danych: Budowanie sieci współpracy z instytucjami, takimi jak placówki oświatowe, ośrodki pomocy społecznej, policja czy organizacje pozarządowe, w celu systematycznego gromadzenia informacji o problemach społecznych. Współpraca ta może obejmować wymianę danych, wspólne opracowywanie raportów i analiz, a także organizowanie spotkań mających na celu koordynację działań w odpowiedzi na zidentyfikowane potrzeby. Dzięki zintegrowanemu podejściu możliwe jest lepsze monitorowanie i efektywne przeciwdziałanie problemom w skali lokalnej.
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> ● dane statystyczne pochodzące z instytucji działających w obszarze pomocy rodzinom z problemem alkoholowym i narkomanii, a także z uzależnieniami behawioralnymi oraz z przeciwdziałaniem przemocy.
Realizatorzy	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna</p> <p>Placówki oświatowe</p> <p>Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie</p> <p>Stowarzyszenia działające na terenie tut. Gminy</p> <p>Komisariat Policji w Słomnikach</p>
Termin realizacji	2025 – 2026

Rozdział VII

Zasady wynagradzania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Udział członków komisji w organizowanych szkoleniach z zakresu rozwiązywania problemów alkoholizmu, narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie celem podniesienia kompetencji zawodowych.
2. Członkom komisji przysługuje wynagrodzenie za każdy udział w posiedzeniu i pracach komisji.
3. Wynagrodzenie nie przysługuje, gdy członek komisji wykonuje czynności, o których mowa w pkt. 1 w godzinach pracy i za te godziny otrzymuje wynagrodzenie w ramach stosunku pracy.
  - Podstawą naliczenia jest lista obecności na posiedzeniu komisji.
  - Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt. 2, wynosi 300 zł brutto.

Rozdział VIII

Sposób realizacji Programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii określa sposoby realizacji zadań własnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie Gminy Kocmyrzów-Luborzyca na lata 2025 - 2026.

W realizacji programu uczestniczy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii stosownie do jej właściwości określonej w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

- nadzór nad realizacją programu sprawuje Rada Gminy Kocmyrzów-Luborzyca,
- za realizację programu odpowiedzialny jest Wójt Gminy Kocmyrzów-Luborzyca, który współdziała z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- finansowanie zadań realizowanych w ramach programu odbywa się zgodnie z art.11 Ustawy z następujących źródeł:
- środki budżetu gminy przeznaczone na realizację zadań własnych wynikających z Ustawy,
- środki dodatkowe pochodzące z opłat za korzystanie z jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- środki pozostałe z roku 2024 jako niewykorzystane z realizacji programu GKRPA,
- roczny preliminarz wydatków przedstawia Skarbnikowi Gminy Pełnomocnik Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.